

Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen

Khall 01.09.2025 § 237
483/02.05.01.01/2024

Valmistelu ja lisätiedot Kunnanjohtaja Kari Kankaanranta, puh. 044 422 4020.

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt suunnitelman taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisine vaikutuksineen on esitettävä hakemuksessa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n 2 momentin mukaan valtionapuviranomainen voi asettaa korotuksen myöntämiselle ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Valtionosuuden korotus voidaan seuraavina vuosina jättää myöntämättä tai se voidaan myöntää alennettuna, jos esitetyjä toimenpiteitä tai asetettuja ehtoja ei ole noudatettu. Mainitun lainkohdan perusteella ministeriö asettaa valtionosuuden korotuksen käytölle seuraavat ehdot hyväksytyn talouden tasapainotussuunnitelman lisäksi:

1. Korotus ei saa aiheuttaa vastaavan suuruista kunnan omassa päättävävallassa olevien menojen lisäystä. Tämä koskee sekä käyttötalous- että investointimenoja. Korotus on tarkoitettu tukemaan kunnan omia talouden tervehdyttämistoimenpiteitä, joihin kunnan on syytä varautua avustuksesta riippumatta.
2. Korotus on tarkoitettu varautumiseen niihin talouden tervehdyttämistarpeisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden aikaisemman kehityksen takia. Tällaisia tarpeita ovat muun muassa varautuminen lainanhoitokustannuksiin, alijäämien kattamiseen ja tiedossa oleviin tuloperusteiden jo tapahtuneisiin muutoksiin.
3. Kunta toteuttaa kuntalain 118 §:n mukaisen arviointiryhmän ehdotuksen mukaiset toimenpiteet palveluiden edellytyksen turvaamiseksi. Edellä mainittu ehto koskee niitä kuntia, joihin on asetettu mainitun lain 118 §:n mukainen arviointiryhmä.

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen on käytettävissä enintään 10 000 000 euroa. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 45 §:n 2 momentin mukaan korotusta on haettava valtiovarainministeriön päättämään ajankohtaan mennessä. Hakemukset tulee toimittaa 23.9.2025 klo 16.15 mennessä.

Hakemuksessa tulee arvioida erityisesti vuoden 2025 tilannetta. Perusteluissa tulee esittää myös ne toimenpiteet, joita kunta on tehnyt tai on tekemässä poikkeuksellisten tai tilapäisten talousvaikeuksien korjaamiseksi.

Euran kunnan vuoden 2024 tilinpäätös oli 620 tuhatta euroa alijääminen ja koko kuntakonsernin noin miljoona euroa alijäämäinen. Talousarvio

vuodelle 2025 on laadittu 785 tuhatta euroa alijäämäiseksi ja ennusteiden mukaan vuoden 2025 alijäämä painuisi yli miljoonaan euroa. Euran kunnan konsernitaseessa oli vuoden 2024 tilinpäätöksessä ylijäämää 434 000 euroa ja vuoden 2025 tilinpäätöksessä tämä olisi ennusteiden mukaan kääntymässä alijäämäiseksi. Kunnan veroprosentti on korotettu jo vuodelle 2025 9,4 prosenttiin.

Kunnanhallitus päätti vuoden 2023 lopussa nimetä vakauttamistyöryhmän valmistelemaan kunnan talouden ja toiminnan vakauttamisohjelmaa siten, että ohjelma on valtuuston käsiteltävänä viimeistään 30.9.2024.

Keväällä 2024 laadittiin vakauttamistyöryhmän loppuraportti, joka käsiteltiin kesäkuussa kunnanhallituksessa ja edelleen syyskuussa valtuustossa. Valtuusto hyväksyi sen talousarviota ohjaavana. Raportin mukaisia toimenpiteitä toimeenpantiin vuonna 2024 ja edelleen vuoden 2025 talousarvioon, mutta nämä eivät ole riittäneet kääntämään taloutta positiiviseksi.

Euran kunnan talous on tällä hetkellä rakenteellisesti alijäämäinen ja talouden tasapainoa ei saavuteta ilman rakenteellisia muutoksia. Näiden muutosten valmistelu ja toimeenpano ottaa kuitenkin aikaa, josta johtuen harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta haetaan kunnan omien, jo tehtyjen toimenpiteiden tueksi. Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt suunnitelman taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä.

Euran kunta sai viimeksi vuonna 2019 harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 900 000 euroa. Tuolloin taustalla oli talouden ja palveluiden vakauttamisohjelman laadinta.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Kari Kankaanranta
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää, että Euran kunta hakee harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.